

Minnesanteckningar Skärgårdens Exekutivkommitté 28 september 2023

Tid och plats: 28 september 2023, klockan 09:00 – 15:00
Möja, Wikströms fisk

Närvarande:

Anna Kinberg Batra, Länsstyrelsen Stockholm (ordförande)
Carl Kangas, Värmdö kommun
Harry Bouveng, Region Stockholm
Lotta Lindblad Söderman, Norrtälje kommun
Nilla Söderqvist, SIKO

Frånvarande:

Anna Waxin, Skärgårdsstiftelsen
Boel Godner, Södertälje kommun
Gustav Hemming, Region Stockholm
Marcus Svinhufvud, Nynäshamns kommun
Michaela Fletcher, Österåkers kommun
Sven Gustafsson, Haninge kommun
Tina Runhem, Vaxholms stad

Övriga deltagare:

Calle Öhlin, Länsstyrelsen Stockholm (sakkunnig planering och byggande)
Linda Börjesson, Länsstyrelsen Stockholm (ers. Anna Conzen)
Patrik Cederlöf, Länsstyrelsen Stockholm (föredragande)
Tereze Säll Patwary, Länsstyrelsen Stockholm (sekreterare)

Besök Möja

Besöket inleddes med båtfärd till Möja från Sollenkroka. På båten berättade Monica Pettersson och Sune Fogelström, Möja företagarförening, om öns historia och speciella förutsättningar.

Värmdö kommun skärgårdspaket

Kommunstyrelsens ordförande Carl Kangas & projektledare Anna Gabrielsson, Värmdö kommun

Carl Kangas började med att ge en politisk inflygning till skärgårdspaketet och kommunens mål om möjligheten till en livskraftig skärgård i framtiden. Han talade om att ö-skolorna varit föremål för diskussion genom åren och att Värmdö kommun satsar betydande medel för att möjliggöra skolgång i skärgården. Trots detta har man nyligen

tvingats ta beslut om att göra en tillfällig nedstängning av Möja skola. Det handlar om att säkerställa kvaliteten i skolan och barnen på Möja erbjuds nu snabb och säker skoltransport till Djurö skola. Carl betonade vikten av att inte se detta som att kommunen lägger ner skolan utan enbart att verksamheten tar en paus med möjlighet att snabbt starta upp igen. Värmdö Skärgårdspaket är ett politiskt samarbete mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Skärgårdspartiet. På Möja finns gott om arbete men få bostäder och det finns ett politiskt uppdrag om att möjliggöra för fler permanentboende på kommunens kärnöar.

Anna Gabrielsson, projektledare för Värmdö skärgårdspaket, gav kort information om Värmdö kommuns fem kärnöar: Svartsö, Möja, Sandhamn, Runmarö och Nämdö (i RUFSS tillkommer även Gällnö). Alla öarna har olika förutsättningar och det är viktigt att utgå från dessa och forma unika lösningar på varje ö. Det har skett dialogmöten på varje ö och föreningarna har haft en betydande roll. Kommunen har haft internt skärgårdsforum för att skapa helhet och klarhet i vart man kan bygga, hänsyn behöver tas till RUFSS/skärgårds- och landsbygdsstrategin. Det har varit samtal kring lagstiftning gällande skolgång och fjärrundervisning, balansgången mellan att ha en skola på ön och att transportera barnen till fastlandet för skola. Hur ofta kan fjärrundervisning användas och vikten av att restiden är rimlig.

Anna berättade fortsatt att det finns utmaningar kring avfall och definitioner för Värmdö kommun som stadsnära. Kommunen frågade vad regionen och Länsstyrelsen vill med kärnöarna. Anna Kinberg Batra uttryckte vikten av helhetssyn gällande kärnöarna, inför arbetet med planprocessen. Behovet av tidig dialog och någon form av gemensamhetsberedning är ett önskvärt arbetssätt. Se presentation bilaga 1.

En ny skärgårdsby på Möja

Monica Pettersson, Möja företagarförening
Sune Fogelström, Möja företagarförening

Sune Fogelström och Monica Pettersson berättade att arbetet med en ny skärgårdsby på Möja grundar sig i Möja visionen som tagits fram med stöd från Länsstyrelsen. Möjaströms skärgårdsby planeras byggas på kommunens mark uppe vid Möja ström, i närhet till butik och ångbåtsbrygga. Byn skulle bidra till att skapa underlag för service på Möja som har goda förutsättningar för en ökad befolkning i form av sin benämning som kärnö, fungerande arbetsmarknad, VA-anläggningar, bredband och idrottshall. Skolan ligger i malpåse men har förutsättning att öppnas med kort varsel. Möjas karaktär präglas av byar och Sune och Monica tror att det skulle vara uppskattat att flytta in i en ny by med möjlighet att skapa en egen kultur för åretruntboende. Carl Kangas fyller i att kommunen tycker att det finns goda förutsättningar. Det finns erfarenheter att hämta från Ljusterö skärgårdsby och Sandhamn Eknö hemman. Se presentation bilaga 2.

Besöksnäring på Möja

*Monica Pettersson, Möja företagarförening
Inger, Sven & Katja, Möja kulturella ungdom*

Monica Pettersson berättade att Möja företagarförening har ett 60-tal medlemmar som består av småföretagare. Föreningen är medlem i SIKO och representerade näringsgrenar är primärt båtvarv, bygg/hantverk, sjötransport, besöksnäring, arborister och konsulter. Företagarföreningen har bedrivit utbildningar av olika slag. Se presentation bilaga 2.

Monica Pettersson återgav information från Cesar Grivans, ordförande i turistföreningen på Möja. Se skrift bilaga 3.

Möja kulturella ungdom (Sven, Inger och Katja) berättade om föreningen och dess arbete under sommarsäsongen 2023. Flertalet genomförda aktiviteter på Möja dansbana i form av bland annat sommarbio, dans och liveband. Stort antal besökare under sommaren, dansbanan har varit en samlade kraft för aktivitet. Bion har haft cirka 40 visningar med cirka 1000 besökare. Föreningen har anställt unga på ön som gjorts delaktiga i hela kedjan av arbete. Gratis och meningsfulla aktiviteter för barnen, vilket lockat långväga besökare till ön. Dansbanan är en viktig samlingspunkt året om. Se presentation bilaga 4.

Exekutivkommittén

Anna Kinberg Batra tackade Värmdö kommun för ett intressant besök på Möja följt av en kort presentationsrunda då Lotta Lindblad Söderman närvarade som ny ordförande för kommunstyrelsen i Norrtälje.

1. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes.

2. Minnesanteckningar från föregående möte, den 21 juni.

Minnesanteckningarna godkändes och lades till handlingarna.

3. Ambulanshelikoptern, uppföljning av sommaren och behov om fortsatt agerande

Anna Kinberg Batra gav en kort sammanfattning om att det innan sommaren fanns ett akutläge där drönartrafik störde ambulanshelikopterns uttryckningar och helikoptern behövde be om tillstånd för att få flyga genom luftrummet för drönare.

Transportstyrelsen ingrep under sommaren med en lösning. Anna önskade stämman av huruvida frågan är löst. Patrik Cederlöf berättar om att relevanta områden i luftrummet gjorts om till D-områden istället för R-områden vilket innebär att ambulanshelikoptern inte behöver begära tillstånd för att gå igenom utan endast är ålagda att ha viss uppsikt.

Länsstyrelsen tog med sig att ta fram ett bredare underlag kring hur detta ser ut, kommittén är välkommen att föra fram inspel. Det talades om ett helhetsgrepp kring ambulanshelikoptern och huruvida länet är i behov av ytterligare en, och eventuell placering för denna i sådant fall.

4. **Civil beredskap, uppföljning och diskussion om fortsatt arbetenästa steg trygghetspunkter i skärgården**

Anna Kinberg Batra inledde med att berätta om att det är beredskapsvecka och mycket aktiviteter i flertalet kommuner. Civo-områdena är nya och Länsstyrelsen lämnar in förmågebedömning till MSB. Landshövdingarna kommer att ha fortsatta diskussioner och återkomma kring lägesbild. Fokus på dricksvatten- och livsmedelsberedskap. Civil beredskap kräver energiförsörjning och internetuppkoppling. Besök har skett på några utav kommunernas trygghetspunkter. Patrik Cederlöf berättade att Länsstyrelsen har gått in i en gemensamhetsansökan med enheten för civilt försvar och krisberedskap om 2:4 medel hos MSB. Medlen ska finansiera en kartläggning om vart det kan anses lämpligt att arbeta med SOT-punkter i Stockholms skärgård och skärgårdsnära miljö. Ansökan ska skickas in sista september och beslut fattas i november. Carl Kangas önskade att kommunerna ska involveras i arbetet och uppgav Johan Berglind som kontaktperson på Värmdö kommun. Till mötet den 5 december planeras en uppföljande punkt kring SOT-punkter.

5. **Miljö**

Avfall återrapportering och samtal om fortsatt arbete

Patrik Cederlöf berättade att Norrtälje kommun har beviljats projektmedel kopplat till avfall. Därefter har det framkommit att Skärgårdsstiftelsen har ansökt om bygglov för tio stycken pontoner för avfallshantering. Carl Kangas påtalade utmaningar med hur kommunen klassificeras kopplat till förpackningar och taxan kring det. Det föreslogs att Norrtälje kommun och Värmdö kommun har fortsatt kontakt för att förutsättningslöst diskutera och komma med konkreta förslag för en gemensam, kommunöverskridande lösning till nästa möte den 5 december.

Sluta tanka havet

Anna Kinberg Batra började med att tacka Patrik Cederlöf för turen till Arholma och evenemanget One water race som ägde rum i slutet av sommaren. Patrik berättade att Länsstyrelsen i dialog med Havs- och vattenmyndigheten uttryckt ett behov om medel för att arbeta vidare med de skrotbåtar som ligger längs med länets kust. Länsstyrelsen beviljades medel men sen kom Nordstream emellan och medlen styrdes om för arbete med att fasa ut tvåtaktsmotorer med förgasare. Arbetet/kampanjen fick titeln ”Sluta tanka havet”. Kampanjen medverkade på Allt för sjön-mässan och har från mars i år fått ett 100-tal förfrågningar om att återvinna motorer, som praktiskt lösts med båtretur.se. Kampanjen har nu beviljats ytterligare medel för spridning som använts för att upphandla Schibsted för annonsering för att sprida budskapet. I samband med One Water Race spreds kampanjen på tävlingdräkter, pontoner med mera. Tävlingen sändes dessutom i 190 länder på 5 kontinenter.

6. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

7. Kommande möten 2023 och 2024

- 5 december kl. 9-11, Tessinska palatset
- 7 mars kl. 12-17, förslagsvis i skärgårdsmiljö
- 29 maj kl. 15-17, Tessinska palatset
- 9 oktober kl. 12-17, förslagsvis i skärgårdsmiljö
- 5 december kl. 15-17, Tessinska palatset

8. Mötet avslutas

Mötet avslutades.

Bilagor

Bilaga 1 Presentation Värmdö skärgårdspaket

Bilaga 2 Presentation En ny skärgårdsby på Möja

Bilaga 3 Skrift från Möja Turistförening

Bilaga 4 Presentation Möja kulturella ungdom

Bilaga 5 Länsstyrelsens avfallsutredning